

NOTAT

De lovmæssige og økonomiske rammer for danskområdet

Dette notat beskriver de lovmæssige rammer for danskuddannelse til henholdsvis ydelsesmodtagere og selvforsørgende samt de økonomiske rammer for området, herunder den statslige refusion.

Om danskuddannelsen

Nyankomne udlændinge, som er fyldt 18 år, har i henhold til lov om danskuddannelse ret til op til 5 års danskundervisning. I loven sondres der mellem I-kursister og S-kursister:

- Ved I-kursister forstås udlændinge, som er i Danmark som flygtninge eller som familiesammenførte til en flygtning.
- Ved S-kursister forstås udlændinge, som fx er i Danmark som studerende, som arbejdstagere, som medfølgende ægtefæller m.fl.

I-kursister modtager tilbud om danskuddannelse som del af et såkaldt selvforsørgelses- og hjemrejseprogram (S&H program) eller introduktionsprogram. De I-kursister, der modtager ydelse, skal alle deltage i danskuddannelsen, og kursisten kan derfor sanktioneres. Danskuddannelse for I-kursister må i gennemsnit maksimalt udgøre 15 timer om ugen.

S-kursister modtager tilbud om danskuddannelse som led i et introduktionsforløb og er, modsat ydelsesmodtagende I-kursister, ikke forpligtede til at tage imod tilbuddet. S-kursister skal ved henvisning til et modul på danskuddannelsen betale et depositum på 2.000 kr. Består kursisten ikke modulet inden for den givne tidsfrist, fortabes depositummet.

Kommunen kan beslutte, at en I- eller S-kursist, der ikke har påbegyndt eller afsluttet danskuddannelsen indenfor den 5-årige uddannelsesperiode, fortsat skal have tilbud om danskuddannelse.

Visse danske statsborgere har efter danskuddannelsesloven ret til danskundervisning på lige fod med udlændinge. Det drejer sig bl.a. om herboende grønlandere og færinger, som af særlige grunde ikke behersker det danske sprog i et sådant omfang, at de kan fungere i det danske samfund. Disse borgere betragtes som S-kursister.

Tilbud om danskuddannelse

Nyankomne udlændinge, der modtager ydelser, får danskuddannelse internt på CSI Sprogcenter som et ret- og pligttilbud under selvforsørgelses- og

14-08-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 14097

Dokumentnummer i F2
5864971

Sagsnummer i eDoc
2024-0241016

Sagsbehandler
Peter Raunkjær Christense

hjemrejseprogrammet (S&H-programmet). Langt hovedparten af kursisterne på CSI Sprogcenter er i øjeblikket fordrevne fra Ukraine (71 pct.).

De selvforsørgende udlændinge har frit valg af eksternt sprogcenter og kan også tage danskuddannelsen på et sprogcenter udenfor kommunegrænsen, men de fleste vælger et sprogcenter inden for kommunegrænsen.

De eksterne sprogcentre i Københavns Kommune er valgt via udbud. Det seneste udbud blev gennemført i 2021, hvor UCplus og Studieskolen Business vandt. Kontraktperioden gælder i 4 år, dvs. indtil den 31. juli 2026.

Tilbud om Jobdansk

Når en borger på forsørgelse under lov om aktiv beskæftigelse har brug for opkvalificering af dansksprogede kompetencer, henvises der til Jobdansk, som er et aktiveringstilbud som er udviklet af Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen. Jobdansk gives efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og ikke i regi af danskuddannelsesloven. Tilbuddet har til formål at bringe borgerne tættere på arbejdsmarkedet via jobsøgningsaktiviteter koblet med undervisning i dansk og arbejdsmarkedsforhold.

På nær borgere, der er i målgruppen for Danskuddannelse 1 (DU 1, se nedenfor), henvises udlændinge under den aktive beskæftigelsesindsats, (LAB-borgere, dvs. udlændinge, der har opholdt sig i Danmark i over 5 år), til Jobdansk. Sprogundervisningen på Jobdansk varetages af uddannede dansklærere.

Kort om danskuddannelserne

Danskuddannelserne er grundlæggende uddannelser, hvor kursisterne lærer at forstå, tale, læse og skrive dansk, og samtidig tilegner sig viden om dansk kultur, sociale normer og arbejdsmarkedet. En fuld danskuddannelse er normeret til 1,2 års fuldtidsundervisning. Danskuddannelsen består af tre forskellige uddannelser DU1, DU2 og DU3, som er målrettet forskellige målgrupper (fra borgere uden skolegang til borgere med gymnasial baggrund.). Hver uddannelse består af 6 moduler, der afsluttes med prøver i DU1, DU2 og DU3 samt på DU3 med studieprøven (DU3 modul 6).

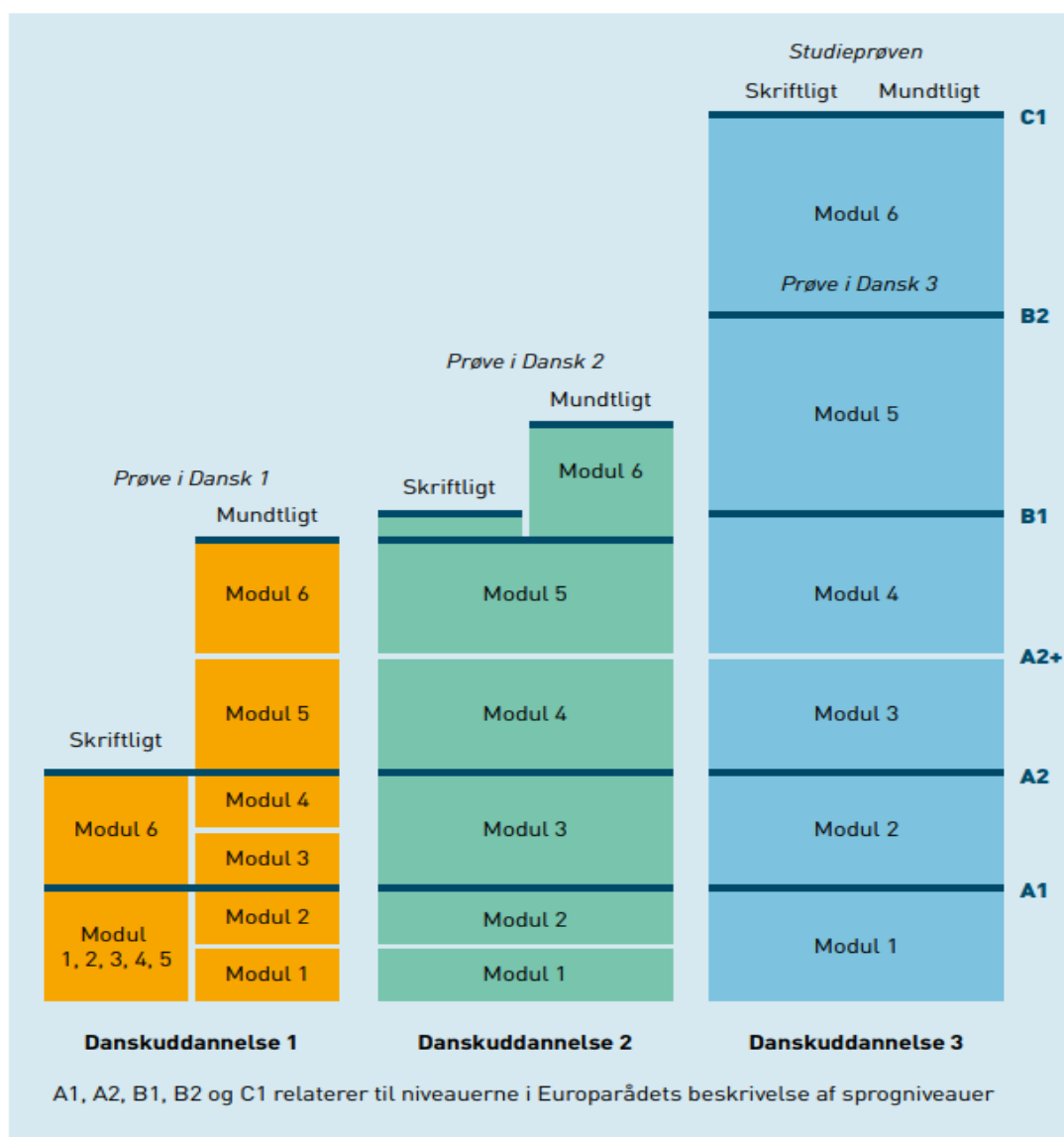
Danskundervisningen har samme indhold, uanset om der er tale om ydelsesmodtagende udlændinge eller selvforsørgende kursister. Undervisningen på de tre danskuddannelser er imidlertid tilrettelagt forskelligt i henhold til lovgivningen, så undervisningen svarer til kursisternes mål og forudsætninger. De tre DU-trin er:

DU1 er tilrettelagt for kursister, som ikke kan læse og skrive på deres modersmål, eller som ikke behersker et europæisk skriftsystem (latinske analfabeter). Undervisningens mål er grundlæggende færdigheder i mundtlig dansk samt læse- og skrivefærdigheder med henblik på at kunne klare sig på det danske arbejdsmarked og som borger i det danske samfund. Bestået Prøve i Dansk 1 giver udlændingen rettigheder ift. ægtefællesammenføring.

DU2 er tilrettelagt for kursister, som har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet. Målet for undervisningen er at forstå, tale og læse dansk med henblik på at kunne klare sig på det danske arbejdsmarked, i efterfølgende arbejdsmarkedsuddannelse og som borger i det danske samfund. Bestået Prøve i Dansk 2 giver rettigheder ift. permanent opholdstilladelse.

DU3 er tilrettelagt for kursister, som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund. Målet er, at kursisterne skal kunne få et job eller tage fortsat uddannelse samt kunne fungere aktivt som borger i det danske samfund. Prøve i Dansk 3 giver rettigheder ift. at søge om dansk statsborgerskab.

På alle DU-trin er undervisningen opdelt i 6 moduler:

Ydelsesmodtagende borgere går typisk på DU1/DU2, mens omkring 80% af de selvforsørgende kursister går på DU3 – her er der typisk tale om selvforsørgende udlændinge med en eller anden form for akademisk baggrund.

Der skal i henhold til lovgivningen føres tilsyn og kontrol med den undervisning i dansk, der gennemføres i henhold til lov om danskuddannelse.

Den økonomiske ramme

Økonomien på danskområdet er opdelt i fire poster:

- 1) Udgifter til ydelsesmodtagere, som modtager danskundervisning internt på CSI.
- 2) Udgifter til ydelsesmodtagere, der modtager Jobdansk, intern undervisning.
- 3) Udgifter til selvforsørgende, der modtager undervisning på en ekstern sprogskole samt.
- 4) Refusion fra staten.

Tabel 1 viser den økonomiske udvikling indenfor de fire poster siden 2021 samt en prognose for 2024. Udgiften til danskuddannelse og Jobdansk (øvrig vejledning og opkvalificering) ligger under bevillingen efterspørgselstyret indsats:

Tabel 1. Udgiftsudvikling 2021-2024

Beløb i 1.000 kr. (2024-priser)	2021	2022	2023	2024 prognose
Forsørgede intern danskundervisning	24.858	23.104	30.908	36.400
Forsørgede Jobdansk	12.351	10.657	10.242	12.898
Selvforsørgede ekstern danskundervisning	115.346	100.030	118.794	127.800
Refusion 1)	-9.480	-12.731	-15.731	-18.500
Kilde: Kvantum og regnskabsprognose 2024.				
Note1: Københavns kommune modtager statslig refusion for danskundervisning til integrationsborgere.				

Forsørgede intern danskundervisning (indsatsmidler)

Udgiftsposten til ydelsesmodtagere i intern danskundervisning dækker samlet set over lønudgifter, ejendomsudgifter samt andre udgifter forbundet med at drive kommunens eget sprogcenter.

I 2021 blev en del af danskundervisningen til borgere under den aktive beskæftigelsesindsats omlagt til Jobdansk, hvilket medførte en besparelse på 9 mio. kr. I 2022 og 2023 steg antallet af danskundervisningsforløb markant som følge af tilstrømningen af fordrevne fra Ukraine, og udgifterne er vokset i både 2023 og 2024.

Udgiften til danskundervisning af fordrevne ukrainere og øvrige flygtninge finansieres fuldt ud af de integrationstilskud Københavns Kommune kan hjemtage.

Forsørgede intern Jobdansk (indsatsmidler)

Udgifter til ydelsesmodtagere, der modtager Jobdansk, intern undervisning, dækker over lønudgifter og ejendomsudgifter, herunder udgifter til lokaler. Jobdansk blev indført i 2021. Frem til 2021 fik ydelsesmodtagerne under LAB danskuddannelse internt på CSI. Jobdansk er et kortere tilbud end formel danskuddannelse.

Selvforsøgende ekstern danskundervisning (indsatsmidler)

Udgiftsposten til selvforsøgende i ekstern danskundervisning vedrører betaling af eksterne leverandører. I 2021 blev reglen om brugerbetaling fjernet, hvilket medførte en markant stigning i udgifterne som følge af flere kursister, og de årlige udgifter har siden været over 100 mio. kr.